

הכנסת
מרכז המחקר והמידע

כ"ג אלול תשע"ו
26 בספטמבר 2016

היבטים שונים של המתווים להסדרת השימוש בקנאביס לצרכים רפואיים בכמה מדינות

בעולם

מסמך זה נכתב לבקשת יו"ר הוועדה המיוחדת של הכנסת למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול, חברת הכנסת תמר זנדברג, ומוצגים בו כמה היבטים של המתווים להסדרת השימוש בקנאביס לצרכים רפואיים בהולנד, בגרמניה, בקנדה, באוסטרליה ובמדינת וושינגטון בארצות-הברית. ראשית נציג בקצרה את מתווה ההסדרה המעודכן שפרסמה ממשלת ישראל ב-26 ביוני 2016.

1. מבוא

בישראל צמח הקנאביס על כל נגזרותיו ורכיביו מוגדר "סם מסוכן" בתוספת הראשונה [לפקודת הסמים המסוכנים \[נוסח חדש\]](#), [התשל"ג-1973](#).¹ סעיף 7 לפקודה אוסר החזקה של סם מסוכן או שימוש בו אלא אם כן הדבר הותר לפי הפקודה או בתקנות לפיה או ברישיון ממנכ"ל משרד הבריאות או ממי שהוא הסמיך לכך,² וסעיף 12 לפקודה קובע כי "השימוש בסם מסוכן מותר אם הוא לצורך ריפוי והסם סופק למשתמש מאת רוקח, רופא או רופא וטרינרי בתנאים האמורים בסעיף 11(3) או סופק על-פי רישיון".

מדינת ישראל מחויבת לקיים את הוראות [האמנה היחידה בדבר סמים נרקוטיים, 1961, של האו"ם \(The Single Convention on Narcotic Drugs\)](#), לרבות תיקוניה משנת 1972. אמנה זו היא אחת משלוש אמנות בין-לאומיות להגברת שיתוף הפעולה המולטילטרלי בהתמודדות עם תופעת הסחר בסמים,³ וכיום חתומות עליה 185 מדינות, ובהן, כאמור, מדינת ישראל.⁴ ישראל אשררה את האמנה בשנת 1974.⁵ אחד מעקרונות היסוד של האמנה הוא ההכרה בעובדה שהשימוש הרפואי בסמים נרקוטיים (לרבות במחקר) הוא הכרחי, ויש צורך לפעול כדי שסמים יהיו זמינים למטרה זו. לפי סעיף 28 לאמנה, **מדינה המתירה גידול קנאביס ושימוש בו לצרכים מסוימים חייבת בהקמת "סוכנות ממשלתית"; בין היתר, הסוכנות אחראית לפיקוח על המגדלים ועל תפיסת הגידול מהם.**

¹ למעט שמן המופק מזרעיו.

² [פקודת הסמים המסוכנים \[נוסח חדש\]](#), [תשל"ג-1973](#).

³ במסגרת אמנה זו אוחדו כל ההסכמים הבין-לאומיים דאז בדבר איסור סחר בסמים והורחב הפיקוח על גידול ועיבוד של צמחים שמשמשים לייצור סמים נרקוטיים. מלבד הגברת שיתוף הפעולה הבין-לאומי, האמנה האמורה מגבילה את ההחזקה, השימוש, הסחר, החלוקה, הייבוא, הייצוא, הייצור וההפקה של סמים לשימוש רפואי ומדעי בלבד ומגדירה את המנגנונים שעל מדינה להקים כדי לנהל מלאי סמים לצרכים רפואיים. יובל בוגייסקי, [הגופים המופקדים על הסדרת השימוש בקנאביס למטרות רפואיות במדינות שונות בעולם](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 20 באוקטובר 2013.

⁴ ש.ס.

⁵ United Nations, Treaty Collection, [Chapter VI Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, Single Convention on Narcotic Drugs](#), 1961, retrieved on June 17th, 2015.

בישראל, משרד הבריאות משמש "סוכנות ממשלתית" בכל הנוגע לפיקוח על השימוש בקנאביס למטרות רפואיות ולמחקר וכן בנוגע להסדרתו. סמכות זו מוקנית לו מכוח [החלטת ממשלה מס' 3609](#) לעניין פיקוח והסדרה של המקור לאספקת קנאביס למטרות רפואיות ולמחקר, שהתקבלה ביום 7 באוגוסט 2011, והטילה על משרד הבריאות, בהתייעצות עם המשרד לביטחון פנים ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, את האחריות לפעול להסדרת מקור אספקה מפוקח של קנאביס לשימוש למטרות רפואיות, ובכלל זה למחקר.⁶

באפריל 2013 הוקמה **היחידה לקנאביס רפואי (להלן: יק"ר) באגף הרוקחות במשרד הבריאות**, והיא הגוף המוסמך להנפיק למטופלים רישיונות שימוש בקנאביס למטרות רפואיות מכוח הנהלים שנקבעו לעניין בחינה, אישור והנפקה של רישיונות לכלל העוסקים בתחומי הקנאביס ולחוקרים וגופי מחקר שונים המעוניינים לבצע מחקרים בקנאביס וקנאבינואידיים. כיום, מספר המטופלים המחזיקים ברישיון שימוש בקנאביס למטרות רפואיות בישראל הוא כ-23,000.⁷

ב-15 בדצמבר 2013 התקבלה [החלטת ממשלה מס' 1050](#) לעניין שימוש בקנאביס למטרות רפואיות, ובמסגרתה הצהירה הממשלה על "מחויבותה לאפשר למטופלים מקור אספקה ראוי של קנאביס לשימוש למטרות רפואיות, תוך שמירה על ביטחון הציבור ומניעת זליגתו של הסם שלא לצרכים רפואיים" (סעיף 3). בנספח א' להחלטה זו הוצג המודל להסדרת השימוש בקנאביס למטרות רפואיות, שנכללים בו שישה נושאים: קביעת אמות מידה לקנאביס ומוצרו; ייבוא של קנאביס רפואי; גידול מקומי של קנאביס רפואי; ייצור של מוצרי קנאביס רפואי בישראל; אחסון מוצרי קנאביס רפואי וכן הפקה וניפוק של מוצרי קנאביס רפואי למטופלים בעלי רישיון.⁸

בשנת 2014 הוגשה עתירה לבג"ץ נגד מדינת ישראל ומשרד הבריאות בדרישה כי בית-המשפט יצהיר על "בטלות החלטת הממשלה 1050 מיום ה-15 בדצמבר 2013, שכותרתה 'שימוש בקנאביס למטרות רפואיות'; ולמצער – על בטלות סעיפים 3, 7, 9 ו-11¹² להחלטת הממשלה, וכן את נספח א' לה; או למצער

---

⁶ להרחבה בנושא זה, ראו: פלורה קוד דבידוביץ', [השימוש בקנאביס למטרות רפואיות בישראל וההתוויות המוכרות של קנאביס למטרות רפואיות שונות](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 ביולי 2015.

⁷ [טיטת הצעת מחליטים בנושא שימוש בקנאביס למטרות רפואיות ומחקר](#), אתר האינטרנט של משרד הבריאות, פורסם ב-26 ביוני 2016, תאריך כניסה: 4 באוגוסט 2016.

⁸ [החלטת ממשלה מס' 1050](#): שימוש בקנאביס למטרות רפואיות", 15 בדצמבר 2013.

⁹ בסעיף 3 להחלטת הממשלה האמורה נכתב: "הממשלה שבה ומודיעה על מחויבותה לאפשר למטופלים מקור אספקה ראוי של קנאביס לשימוש למטרות רפואיות, תוך שמירה על ביטחון הציבור ומניעת זליגתו של הסם שלא לצרכים רפואיים. לפיכך הממשלה קובעת, בהמשך להחלטה מס' 3609, כי יש לחפש ולאחר מקורות לייבוא בעדיפות ומסמיכה את משרד הבריאות והרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול לעשות כן".

¹⁰ בסעיף 7 להחלטת הממשלה האמורה נכתב: "כהמשך להחלטה מס' 3609, משרד הבריאות, בהתייעצות עם המשרד לביטחון פנים ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, ימשיך לפעול לקידום הסדרת נושא השימוש בקנאביס למטרות רפואיות בישראל בהתאם למודל ולעקרונות כמפורט בנספח א' בסיפא של החלטה זו, אשר אושר על-ידי ועדת ההיגוי הבין-משרדית, בה חברים נציגי משרד הבריאות משרד החקלאות, המשרד לביטחון פנים, משרתת ישראל, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול ומשרד המשפטים. בין היתר, מודל ההסדרה ייצר מצב של הפרדה וניתוק קשר ותלות בין מגדלי הקנאביס למטופלים וזאת בניגוד למצב הקיים היום".

¹¹ בסעיף 9 להחלטת הממשלה האמורה נכתב: "הממשלה רושמת לפנייה את הודעת משרד הבריאות, כי על-מנת לקיים זאת ובהתאם להחלטת הממשלה 3609, המשרד התקשר עם חברת 'ישראל פתרונות לוגיסטיים ומוצרים לרפואה מתקדמת בע"מ', לצורך הפעלת מערך אספקה, חלוקה וניפוק, החל מרכז הקנאביס בין מייבוא ובין מתוצרת מקומית, ועד לאספקה למטופל בעל רישיון ובכלל זה, תפיסה, הובלה, ייצור מוצרי קנאביס שיאושרו, אחסון, שמירה, ניפוק וניהול רוקחי".

¹² בסעיף 11 להחלטת הממשלה האמורה נכתב: "החלטה זו תשוב ותיבחן על-ידי הממשלה בעוד שנתיים ולשם כך ימסור משרד הבריאות דיווח לממשלה לא יאוחר מיום ה-18 בדצמבר 2015".

סעיפים א'–ו' להחלטה...". במסגרת ההחלטה בעתירה זו, שניתנה ביום ה-27 במאי 2015, קבע בג"ץ כי סגן שר הבריאות ושר האוצר נדרשים לשוב ולבחון בהקדם האפשרי את הסדרת תחום הקנאביס הרפואי בתוך 60 יום מיום מתן ההחלטה, ובתוך כך לתת את דעתם לסוגיות אלו: הצורך בהסדרת הנושא, לכל הפחות באמצעות חקיקת משנה, ולנוכח החלופה של הסדרת השוק במכרזים כפי שנקבע בהחלטת הממשלה; בחינת מתווה הכולל הסדרת המכלול באמצעות שש חוליות וגורם מתכלל (חברת ישראל);¹³ מעמדה של חברת ישראל במודל ההסדרה; סוגיות של הסדרת ייבוא וייצוא של קנאביס רפואי והפיקוח עליהם; אמצעי הפיקוח והבקרה שיופעלו בשוק המוסדר כפי שהוא מתוכנן על-ידי הממשלה; בחינת הוראות המעבר לגבי הגופים והגורמים שפועלים בשוק עד כה.¹⁴ נציין כי על-פי אתר האינטרנט של מערכת בתי-המשפט בישראל, התיק האמור (854/14) עדיין מוגדר כפתוח, כלומר התיק עדיין מתנהל וניתנות בו, מעת לעת, החלטות ביניים של בית-המשפט.

בעקבות החלטת בג"ץ האמורה ולאחר בחינה מחודשת של המתווה, הוצג ב-[החלטת ממשלה מס' 1587](#), מיום 26 ביוני 2016,¹⁵ [מתווה הסדרה מעודכן](#) לשימוש בקנאביס למטרות רפואיות ומחקר.¹⁶ כפי שמצוין בהחלטת הממשלה האמורה, "החלטה זו מחליפה, בחלקים הנוגעים בדבר ובכלל זה בכל הנוגע למתווה ההסדרה המאושר, את החלטה 1050".¹⁷

בפרק הבא נציג בקצרה את מתווה ההסדרה המעודכן שנקבע בהחלטת הממשלה האמורה. בפרקים הבאים נתמקד בנעשה בתחום זה בהולנד, בגרמניה, בקנדה, באוסטרליה ובמדינת וושינגטון בארצות-הברית ונבחן היבטים שונים של המתווים להסדרת השימוש בקנאביס לצרכים רפואיים המיושמים במדינות אלו, ובהם הגורם המופקד על הסדרת מתווה הקנאביס הרפואי; סוג האישור הנדרש לקבלת קנאביס רפואי; מקור הקנאביס הרפואי במדינה (גידול מקומי, ייבוא או גידול לצריכה עצמית); אופן הנפקת הקנאביס הרפואי למטופלים ומחירו. נתייחס בקצרה לחקיקה בנושא השימוש בקנאביס לצרכים רפואיים ולמטרות פנאי ולעדכוניו בתחום הסדרת נושא זה, אלה שחלו ואלה שעתידיים לחול במדינות האמורות בשנים הקרובות.

נציין כי בחירת המדינות התבססה בין היתר, על זמינותו והיקפו של המידע המקוון הקיים בדבר ההסדרים לשימוש בקנאביס רפואי בהן, על קיומם של אנשי קשר במדינות אלו אשר יכלו להשיב בזמן קצר על פנייתנו ועל הרצון לעסוק במדינות שחלו בהן שינויים בהסדרת השימוש בקנאביס רפואי, בין היתר כדי להציג סוגיות מגוונות ודרכים שונות להתמודד עמן.

¹³ ישראל היא חברה בע"מ שנוסדה על-ידי עמותת בתי-החולים הציבוריים והיא ספק מוצרים ושירותים למוסדות בריאות ורפואה. שלי לוי, [ביטול הפטור מחובת מכרז למשרד הבריאות ולארבעה בתי-חולים ממשלתיים לרכישה מחברת ישראל](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 18 ביולי 2006.

¹⁴ בג"ץ 854/14, החלטה מיום 27 במאי 2015. פלורה קוך דבידוביץ', [השימוש בקנאביס למטרות רפואיות בישראל וההתוויות המוכרות של קנאביס למטרות רפואיות שונות](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 ביולי 2015.

¹⁵ החלטת ממשלה זו התקבלה, כאמור, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 3609 וכן בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1050 משנת 2013 ולהוראות האמנה היחידה לסמים נרקוטיים משנת 1961.

¹⁶ משרד הבריאות, [טיוטת הצעת מחליטים בנושא שימוש בקנאביס למטרות רפואיות ומחקר](#), פורסם ב-26 ביוני 2016, תאריך כניסה: 4 באוגוסט 2016. להרחבה ראו: פלורה קוך דבידוביץ', [השימוש בקנאביס למטרות רפואיות בישראל וההתוויות המוכרות של קנאביס למטרות רפואיות שונות](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 ביולי 2015.

¹⁷ [החלטת ממשלה מס' 1587](#), 26 ביוני 2016.

2. המתווה המעודכן להסדרת השימוש בקנאביס לצרכים רפואיים ומחקר בישראל

בהחלטת ממשלה מס' 1587 מ-26 ביוני 2016 נקבע, בין היתר, כי משרד הבריאות – היחידה לקנאביס רפואי – ימשיך לשמש "סוכנות ממשלתית" בכל הנוגע לפיקוח ולהסדרה של הטיפול בקנאביס למטרות רפואיות ולמחקר. הממשלה הורתה למשרד הבריאות "לקדם, בהתייעצות עם המשרד לביטחון הפנים ומשטרת ישראל ועם משרד החקלאות ופיתוח הכפר, את מתווה ההסדרה המעודכן... בהקדם האפשרי וזאת במקום המתווה שאושר וצורף להחלטה [הממשלה] 1050".

נציין כי על-פי סעיף 5 להחלטת הממשלה האמורה, "הממשלה רואה במתווה ההסדרה מסגרת פעילות בסיסית אך לאו דווקא מסגרת כוללת וסופית, ובהתאם – מסמיכה את משרד הבריאות, בתיאום עם משרדי הממשלה הנוגעים, לקדם הסדרים נוספים למפורט... שיש בהם כדי לקדם את הזכויות, שלום וביטחון הציבור ובכלל זה קידום הליכי חקיקה (כגון בחוק רישוי עסקים או חוק הסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים ועוד), ככל שיידרשו". להלן יוצגו עיקרי המתווה המעודכן:

- **רישיונות:** כל פעולה בצמח הקנאביס – ובכלל זה גידול, ייצור, הפצה, החזקה, שינוע, בדיקות מעבדה, ניפוק או מחקר של צמח הקנאביס או מוצריו – תמשיך להיות מחויבת בעמידה בהוראות כל דין, ובכלל זה קבלת רישיונות מתאימים לפי פקודת הסמים המסוכנים וכן עמידה בתנאי הרישיון. עוד הובהר בהחלטת הממשלה האמורה כי רישיונות פרטניים לכל פעולה בצמח הקנאביס ימשיכו להינתן על-ידי היק"ר, בהתאם לבדיקות משטרת ישראל בדבר זהות מבקש הרישיונות והמלצותיה;
- **העוסקים בתחום הקנאביס:** מספר העוסקים בתחומי העיסוק השונים הנוגעים לקנאביס לא הוגבל בהחלטת הממשלה, אך צוין בה כי ככל שיימצא שמספר בעלי הרישיונות מסכן את ביטחון הציבור, על-פי הערכת המשרד לביטחון פנים או משטרת ישראל, או ככל שיימצא שמספר העוסקים אינו מאפשר פעילות כלכלית בת-קיימא בשל ריבוי הפועלים בתחום, יוחלו ההסדרים למתן מענה הולם על הבעיה, כגון קביעת מכסות גידול, קביעת מכסות ייצור או הגבלות אחרות, למשל הגבלה על מספר העוסקים בתחום וכדומה;
- **גידול הקנאביס:** לא יוגבל מספר מקומות הגידול, ועם זאת לא יינתנו רישיונות לגידול לצריכה עצמית. קנאביס וחומרי ריבוי (מקורות לריבוי צמחי הקנאביס) של קנאביס יגודלו רק בבתי צמיחה מתאימים, ובין היתר אלה יעמדו באמות מידה חקלאיות ראויות;
- **מפעלים לייצור מוצרי קנאביס:** מוצרי קנאביס ייוצרו רק במפעלים לייצור מוצרי קנאביס בדומה למפעלי תרופות, שיתנהלו, בין היתר, בהתאם לאמות מידה מקצועיות מתאימות;
- **בתי-מסחר למוצרי קנאביס:** מוצרי הקנאביס יועברו מהמפעלים לבתי מסחר למוצרי קנאביס בדומה לבתי מסחר לתרופות, ואלה יתנהלו, בין היתר, בהתאם לאמות מידה מקצועיות הולמות; משם יופצו המוצרים לבתי המרקחת;
- **בתי-מרקחת:** מוצרי הקנאביס יונפקו בבתי-מרקחת שיהיו מעוניינים בכך ויעמדו בתנאים הנדרשים. בהקשר זה צוין כי לא יוגבל מספר בתי-המרקחת, והניפוק והניהול של מוצרי הקנאביס יהיו כמקובל בתרופות נרקוטיות, בשינויים המחויבים בלבד ועל-פי הוראות משרד הבריאות. בבתי-המרקחת תתבצע גם הדרכה רוקחית למטופלים לגבי אופן השימוש במוצרים, כפי שמקובל בתרופות ובתכשירים;
- **הפרדה בין חוליות הייצור והניפוק בשרשרת הגידול:** תתקיים הפרדה תאגידית בין חוליות הגידול, הייצור והניפוק (חוות, מפעלים, בתי-מסחר, בתי-מרקחת) כפי שקיים בין חוליות ייצור

וניפוק בשוק התרופות והמכשירים. עם זאת, תתאפשר זהות אחת או זהות משותפת של הבעלות בתאגידים השונים.¹⁸

- **פיקוח:** פיקוח על שרשרת הגידול, הייצור, ההפצה והניפוק של קנאביס או מוצריו ייעשה על-ידי משרד הבריאות והמשרדים השותפים. משרד הבריאות ינחה ויקיים מערך פיקוח הדוק גם בכל הקשור להשמדת הקנאביס או כל חלק ממנו, מוצריו או כל יתרות של אלה, וכן מוצרים פגומים או פגי תוקף, בכל שרשרת הגידול, הייצור, ההפקה והניפוק של הקנאביס;
- **מוצרים:** כל עוד לא יירשמו מוצרי קנאביס כתכשירים רשומים ("תרופות"), יאושרו לייצור והפצה רק מוצרים העומדים באמות מידה מקצועיות שגיבש משרד הבריאות לעניין התצורה וריכוז החומרים הפעילים.¹⁹ כל מוצר יארז ויסומן כנדרש וכמתבקש מהוראות הדין הנוגע לאריזה וסימון של מוצרים וסמים מסוכנים ומהנחיות היק"ר, כפי שיינתנו מעת לעת;
- **תחולה:** מתווה ההסדרה יחול מייד בכל הנוגע לבקשות לרישיונות חדשים. בעלי רישיונות קיימים יידרשו להתאים את פעילותם לתנאי האיכות החדשים ולמתווה בתוך שישה חודשים לכל היותר. אפשר יהיה להאריך תקופה זו בפרקי זמן נוספים כאמור, עד לתקופה כוללת של שנה וחצי, אם הוכח לשביעות רצונה של היק"ר כי בעל הרישיון אכן פועל כדי לעמוד בדרישות אך מטעמים שאינם תלויים בו טרם הספיק להשלים את התהליך. בעל רישיון קיים שלא ביצע את ההתאמה הנדרשת, לא יחודש רישיונו מעבר לתקופת השנה האמורה. בתקופת הביניים, עד להחלת המתווה על כל העוסקים בתחום, יפעל משרד הבריאות, בהתאם לשיקול דעתו, לקביעת הסדרי ביניים הולמים. עוד צוין, כי חלוקת המוצרים שלא בבית-מרקחת או שלא באמצעות בית-מרקחת תיפסק לחלוטין במועד המוקדם ביותר האפשרי.

בהחלטת הממשלה האמורה נזכרים מרכיבים נוספים של המתווה, כגון קידום הידע המבוסס על מחקרים בנושא השימוש בקנאביס; קביעה ופרסום של אמות מידה רפואיות; אופן הכשרתם של רופאים שיוכלו לאשר שימוש בקנאביס למטרות רפואיות; בחינת מעבר ממשטר רישיונות למשטר מרשמים עם הטמעת מתווה ההסדרה; קיומם בישראל של מוצרי קנאביס תקפים (valid), העומדים בסטנדרטים מתאימים של איכות ובטיחות.

באשר לסוגיית הייצוא, בהחלטה נכתב כי "צוות בין-משרדי שבראשו מנכ"ל משרד הבריאות האוצר ובהשתתפות משרדי החקלאות ופיתוח הכפר, הביטחון והפנים, המשפטים והכלכלה והתעשייה, ידון בשאלת היתכנות ייצוא הקנאביס הרפואי מישראל ויגיש מסקנותיו לשרי הבריאות והאוצר בתוך 90 יום [כלומר, בסוף ספטמבר 2016]. השרים יביאו את שאלת היתכנות ייצוא הקנאביס לדיון בממשלה".²⁰

נציין כי בתשובה על שאלתנו אם מתווה ההסדרה המעודכן מיושם כבר היום, נמסר ממשרד הבריאות כי לאחרונה (תאריך הפרסום לא צוין) פרסם המשרד "קול קורא להצגת מועמדות לקבלת הסמכה לפי פקודת הסמים המסוכנים למתן רישיונות לשימוש בקנאביס למטרות רפואיות".²¹ ב"קול הקורא" נכתב כי

¹⁸ בהקשר זה צוין בהחלטת הממשלה, כי "במקום שהדבר תואם את דרישות האיכות ודרישות הדין ובכלל זה דיני התכנון והבנייה – יתאפשר לקיים במתחם אחד משתלה לחומרי ריבוי, חוות גידול, מפעל ייצור ובית מסחר, כולם או חלקם, ובתנאי שתתקיים הפרדה פיזית ביניהם".

¹⁹ על-פי החלטת הממשלה, "ניתן יהיה להפיץ גם מוצרים אחרים, בין בתצורות אחרות ובין בריכוז חומרים פעילים אחר, אם יאושרו על-ידי משרד הבריאות לאחר שהמבקש שכנע בדבר בטיחות ויעילות המוצר, כמקובל בתכשירים רפואיים רשומים".

²⁰ סעיף 4 להחלטת ממשלה מס' 1587, 26 ביוני 2016.

²¹ מגרי יובל לנדשפט, מנהל היחידה לקנאביס רפואי (יק"ר), משרד הבריאות, מכתב, 18 בספטמבר, 2016.

"בהמשך להחלטת הממשלה [מס' 1587], משרד הבריאות מעוניין לאתר ולהכשיר רופאים מומחים מתאימים כדי להסמיכם לפי פקודת הסמים המסוכנים למתן רישיונות לשימוש בקנאביס למטרות רפואיות במסגרת עבודתם בשירות הציבורי... ההכשרה נועדה למתן כלים ולהתוות ציר אחיד, מרכז וברור של מתודה רפואית לבניית תכנית טיפולים לרבות תהליך התאמת הטיפול והמינון, בהתאם לאמות המידה לשימוש בקנאביס למטרות רפואיות כמפורטת בחוזר המשנה למנכ"ל מס' 154 – 'קנאביס לשימוש רפואי, חוברת מידע מדריך רפואי'".²² נוסף על כך, פרסם משרד הבריאות באתר האינטרנט של המשרד את הנהלים, ההוראות ואמות המידה לעיסוק בתחומי הקנאביס לשימוש רפואי, את המתודה הקלינית ואמות המידה הרפואיות ("הספר הירוק") וכן את תהליך הרישוי לעיסוק בתחום הקנאביס לשימוש רפואי ("מפת הדרכים").²³

לנוכח ההסדר המוצע בישראל, בפרקים הבאים נסקור כמה היבטים של הסדרת הקנאביס הרפואי בחמש מדינות: **הולנד, גרמניה, קנדה, אוסטרליה ומדינת וושינגטון בארצות-הברית.**

3. הולנד

מאז שנת 1976, חוק האופיום (The Opium Act of 1976) מפריד בין סמים כמו חשיש ומריחואנה ובין סמים אחרים, אשר הוגדרו בחוק כסמים שיש בהם סיכון בלתי מתקבל על הדעת (drugs presenting unacceptable risks), כדוגמת קוקאין והראין. יש בהולנד מדיניות של אי-הפללה (Tolerance Policy), הבאה לידי ביטוי בהנחיות שניתנו לרשויות התביעה בכל הקשור בהחזקה לשימוש עצמי של סם הקנאביס בכמויות מוגבלות. על-פי ההנחיות, יש להימנע ממצר וממעמדה לדין בגין החזקת סם קנאביס (על תוצריו) בכמות של עד חמישה גרם, או בגין החזקה של עד חמישה צמחי קנאביס.²⁴

בשנת 2003 תוקן חוק האופיום האמור, ואושרה צריכת קנאביס לצרכים רפואיים. כמו כן, הוקם המשרד לקנאביס רפואי של ממשלת הולנד (Office of Medical Cannabis) אשר התקין תקנות בדבר עיבוד קנאביס למטרות רפואיות. כך הפכה הולנד למדינה הראשונה שבה משרד ממשלתי המופקד על נושא זה.²⁵ המשרד לענייני קנאביס רפואי הוא חלק ממשרד הבריאות, הרווחה והספורט, והוא אחראי ליישום ההוראות המפורטות של **האמנה היחידה בדבר סמים נרקוטיים, 1961, של האו"ם**, המוזכרת לעיל. במסגרת תפקידו, המשרד לענייני קנאביס רפואי מפקח על תהליך ייצור הקנאביס לצורכי מחקר ורפואה, והוא **בעל השליטה הבלעדית** על אספקת הקנאביס הרפואי לבתי-המרקחת, וכן על ייצואו לכמה מדינות באירופה, ובהן איטליה, פינלנד וגרמניה. בתשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר ממשרד הבריאות, הרווחה והספורט של הולנד כי התקבלו בו בקשות לייצוא קנאביס רפואי גם אל צ'כיה, קנדה וישראל.²⁶

²² משרד הבריאות, היחידה לקנאביס רפואי, **קול קורא להצגת מועמדות לקבלת הסמכה לפי פקודת הסמים המסוכנים למתן רישיונות לשימוש בקנאביס למטרות רפואיות**, תאריך פרסום באתר האינטרנט: אוגוסט 2016.

²³ מגרי יובל לנדשפט, מנהל היחידה לקנאביס רפואי (יק"ר), משרד הבריאות, מכתב, 18 בספטמבר, 2016.

²⁴ עו"ד יעל טייב, לגליזציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה – מסמך עכבון, עודכן: עו"ד ירון אונגר, הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, 29 במרס 2016.

²⁵ שם.

²⁶ Catherine Sandvos, Senior Advisor, CIBG, Ministry of Health, Welfare and Sport, received by e-mail, August 2nd and August 4th, 2016.

הולנד אינה מייבאת קנאביס רפואי ממדינות אחרות והקנאביס המסופק במדינה זו הוא מגידול מקומי בלבד.²⁷ גידול הקנאביס הרפואי בהולנד נעשה על-ידי חברה אחת בלבד – חברת בדרוקן (Bedrocan), שהיא החברה היחידה שיש לה רישיון מטעם משרד הבריאות ההולנדי לייצר קנאביס רפואי, והיא פועלת בהתאם להנחיות האירופיות לגידול צמחים רפואיים (herbal medicines). כל יבול של קנאביס רפואי נבדק על-ידי נציג המשרד לענייני קנאביס רפואי: הנציג שוקל את היבול ומעביר דגימה ממנו למעבדה עצמאית, שבה נבדקות, בין היתר, רמות החומרים הפעילים בצמח, נוכחותם של חומרים בלתי רצויים (כגון מתכות כבדות וכו') ומאפיינים נוספים. עם השלמת הבדיקות ואישור היבול, אצוות הקנאביס מועברת לחברת אריזה פרטית שעמה התקשרה הממשלה במכרז, והיא האחראית גם להפצתו של המוצר לבתי-המרקחת. נציין בהקשר זה, כי ממשלת הולנד מחויבת לערוך מכרז לבחירת החברה המופקדת על האריזה וההפצה אחת לחמש שנים. בתשובה על פנייתנו ציינה יועצת בכירה לתחום הקנאביס הרפואי במשרד הבריאות, הרווחה והספורט של הולנד כי חברה זו מבצעת את פעולות האריזה באתר נפרד מזה שמתבצעות בו פעולות ההפצה.²⁸

הקנאביס הרפואי נארו באופן ידני, באריזות של חמישה גרם כל אחת, ומועבר על-ידי החברה האמורה לבתי-המרקחת; המטופלים יכולים לרכוש שם את המוצר בהצגת מרשם רופא.²⁹ על-פי האמור באתר האינטרנט של משרד הבריאות, הרווחה והספורט של הולנד, כיום משווקים בהולנד חמישה סוגים של קנאביס רפואי, הנבדלים זה מזה, בין היתר, ברמות הריכוז של החומרים הפעילים בהם.³⁰ מחודש יולי 2016, מחירם של חמישה גרם קנאביס הוא 31 אירו, כלומר 6.2 אירו עבור גרם קנאביס.³¹

4. גרמניה

על-פי החוק כיום בגרמניה, קנאביס מיובש נכלל בתוספת הראשונה לחוק הסחר בסמים, 1981 (the Act on Trade in Narcotic Drugs), שבה מוגדרים הסמים האסורים לשיווק. השימוש בקנביס למטרות רפואיות מתאפשר אך ורק על סמך רישיון מיוחד (exceptional license) לקנאביס רפואי, שמעניקה סוכנות פדרלית הפועלת במסגרת המכון הפדרלי לסמים ולמוצרים רפואיים (the Federal Opium Agency of the Federal Institute for Drugs and Medical Devices).³² על-פי מידע מספטמבר 2015, רישיון לשימוש בקנביס רפואי ניתן למטופל לתקופה שאינה מוגבלת בזמן. בתשובת משרד הבריאות הפדרלי של גרמניה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת ממועד זה, אשר

²⁷Ministry of Health, Welfare and Sport, [Medicinal Cannabis](#), retrieved on August 7th, 2016.

²⁸ Catherine Sandvos, Senior Advisor, CIBG, Ministry of Health, Welfare and Sport, received by e-mail, August 2nd, 2016.

²⁹ Ministry of Health, Welfare and Sport, [Production process of medical cannabis](#), received by e-mail from Catherine Sandvos, Senior Advisor, CIBG, Ministry of Health, Welfare and Sport, August 2nd, 2016.

³⁰ שם.

³¹ Catherine Sandvos, Senior Advisor, CIBG, Ministry of Health, Welfare and Sport, received by e-mail, August 4th, 2016.

³² Dr. Niels-J. Seeberg-Elverfeldt, Government Director, Federal Ministry of Health, received by e-mail, August 4th, 2016.

עודכנה בחלקה ב-4 באוגוסט 2016, רישיונות מיוחדים אלה מונפקים למטופלים רק אם מוצו כל אפשרויות הטיפול הרפואי הקיימות.³³

כיום אסור לגדל בגרמניה קנאביס בכלל וקנאביס לצריכה עצמית בפרט, ומקור הקנאביס הרפואי במדינה הוא בייבוא. גורם המעוניין לייבא קנאביס לגרמניה נדרש לקבל רישיון (license) ייבוא בהתאם לחוק וכן לקבל אישור ייבוא (import authorization) עבור כל משלוח. את האישורים האלה מעניקה הסוכנות הפדרלית הפועלת, כאמור, במסגרת המכון הפדרלי לסמים ולמוצרים רפואיים. במקרים מסוימים נדרשים אישורים נוספים, והדבר נקבע על-פי סוג המוצר המיובא וארץ מקורו (האיחוד האירופי או מדינות אחרות). כיום יש בגרמניה שתי חברות סיטונאיות שלהן רישיון לייבא קנאביס רפואי לגרמניה, ולדברי משרד הבריאות בגרמניה, רק אחת מהן עושה זאת בפועל ומייבאת קנאביס רפואי מהולנד. בגרמניה מציינים כי היקף היבוא תלוי בביקוש, וכי החוק או הממשלה אינם מגבילים את היקפו. עוד עולה מתשובת משרד הבריאות בגרמניה כי כיום מיובאים לגרמניה חמישה סוגים של קנאביס רפואי, והם נבדלים זה מזה ברמות הריכוז של החומרים הפעילים בהם.³⁴

את מוצרי הקנאביס מפיץ היבואן לבתי-המרקחת המורשים שניתן להם רישיון מטעם סוכנות הסמים הפדרלית למכור קנאביס רפואי. כאמור, בתי-מרקחת אלה מורשים למכור קנאביס אך ורק למטופלים שיש להם רישיון לקנאביס רפואי. המטופל נדרש לבחור את בית-המרקחת המורשה למכור קנאביס רפואי שבו ברצונו לרכוש את המוצר, ולאחר מכן עליו להמשיך ולרכוש קנאביס רק שם. ביולי 2015 מחירו של גרם קנאביס רפואי בבתי המרקחת בגרמניה היה בין 15 ל-20 אירו.³⁵

בתשובת משרד הבריאות בגרמניה על פניית מרכז המחקר והמידע צוין כי מותר לשווק במדינה תכשירים רפואיים המכילים חומרים פעילים של צמח הקנאביס (למשל, סטיבקס)³⁶ מכוח התוספת השלישית לחוק האמור, כתרופות נרקוטיות במרשם; לשם רכישת תכשירים אלו אין צורך לקבל את הרישיון המיוחד הנזכר לעיל. נוסף על כך, המטופלים יכולים, בהמלצת הרופא המטפל, לרכוש גם מיצוי של קנאביס לצרכים רפואיים מבית מרקחת מורשה. מיצוי זה מיוצר בגרמניה ומסופק ישירות מהיצרן לבית המרקחת.³⁷

כיום נדונה בפרלמנט הגרמני הצעת חוק שאימצה ממשלת גרמניה ב-4 במאי 2016, שעל-פיה יותר לחברות בגרמניה לגדל קנאביס למטרות רפואיות. נציין כי אין בהצעת חוק זו הוראה המתירה למטופלים לגדל קנאביס לצריכה עצמית. נוסף על כך, הצעת חוק זו מבקשת להתיר שיווק של מוצרי קנאביס ובהם מריחואנה רפואית בבתי המרקחת על סמך הצגת מרשם רפואי, ולא על סמך רישיון מיוחד, כפי שנהוג כיום.³⁸

---

³³ Dr. Niels-J. Seeberg-Elverfeldt, Government Director, Federal Ministry of Health, received by e-mail, August 4th, 2016.

³⁴ שם.

³⁵ שם.

³⁶ התכשיר סטיבקס (Sativex) מכיל שני חומרים פעילים של צמח הקנאביס (ה-THC והקנבידיול).

GW Pharmaceuticals, [Sativex](#), accessed on August 8th, 2016.

³⁷ Dr. Niels-J. Seeberg-Elverfeldt, Government Director, Federal Ministry of Health, retrieved by e-mail, August 4th, 2016.

³⁸ Frequently Asked Questions regarding the Bill to amend narcotics legislation and other regulations, received by e-mail from Dr. Niels-J. Seeberg-Elverfeldt, Government Director, Federal Ministry of Health, August, 22nd 2016.

על-פי דברי ההסבר להצעת החוק, חקיקת החוק האמור תחייב הקמת סוכנות (בהתאם להוראות האמנה המוזכרת לעיל) שאליה יועברו יבולי המגדלים. סוכנות זו תהיה אחראית, בין היתר, לעריכת הסכמים מול מגדלי הקנאביס ולמכירתו ליצרני הקנאביס הרפואי ולבתי מרקחת. לדברי משרד הבריאות בגרמניה, כפי הנראה, הליך החקיקה עתיד להסתיים באביב 2017, אך לא ניתן להעריך כמה זמן תימשך ההיערכות ליישום החוק.³⁹ על-פי תשובת משרד הבריאות בגרמניה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, עד להתרת גידול הקנאביס לצרכים רפואיים בגרמניה, המדינה תמשיך לספק את הביקוש לקנאביס רפואי באמצעות ייבוא.⁴⁰

5. קנדה

החוק הפדרלי של קנדה לעניין סמים וחומרים בפיקוח (Controlled Drugs and Substances Act) משנת 2003 אוסר החזקה, גידול, סחר, החזקה למטרות סחר, יבוא ויצוא של קנאביס, אך משנת 2001 הותר במדינה השימוש בקנאביס למטרות רפואיות (המכונה "מריחואנה רפואית" בקנדה).⁴¹ עד לפני כמה שנים, אספקת הקנאביס הייתה באחריות משרד הבריאות הקנדי, ולשם כך הוא התקשר בשנת 2003 עם חברה בבעלות פרטית (Prairie Plant Systems – PPS), והיא שעסקה בגידול מריחואנה למטרות רפואיות, עיבודה ואחסונה, ביצוע בדיקות איכות שלה והפצתה. דהיינו, בניגוד לנעשה בהולנד, חברת PPS הייתה אחראית לכל שלבי התהליך: גידול, הבטחת איכות, אריזה והפצה.⁴²

המריחואנה הונפקה למטופל לפי מרשם רופא ונשלחה ממשרדי החברה לביתו. נוסף על ההסדר באמצעות חברת PPS, קנדה אפשרה למטופל שיש לו מרשם למריחואנה למטרות רפואיות להגיש למשרד הבריאות בקשה לקבל רישיון לגידול קנביס בביתו, על-פי הכמות שאושרה לו. המטופל גם היה רשאי להגדיר אדם נוסף כ"מטפל" או "מסעד" (Designated-person) כדי שזה יוכל לגדל עבורו את הקנאביס. אם הבקשה אושרה, זרעי הקנאביס סופקו לו על-ידי חברת PPS.⁴³

בשנת 2013 פורסמו תקנות חדשות (Marijuana for Medical Purposes Regulations), ולפיהן משרד הבריאות הקנדי מפסיק לספק קנאביס רפואי לחולים באמצעות החברה האמורה לעיל, ונאסר גידול של קנאביס לצריכה עצמית.⁴⁴ בשנים שלאחר פרסום התקנות, במקום שני מסלולים אלה, מטופלים (או גורם רפואי המופקד על הטיפול בהם) שבידיהם מסמך רפואי המעיד על מצבם הרפואי ובו המלצה לשימוש בקנאביס רפואי יכלו לרכוש קנאביס מיושב באופן ישיר ממגדלים פרטיים מורשים, על-פי בחירתם.⁴⁵

---

³⁹ Dr. Niels-J. Seeberg-Elverfeldt, Government Director, Federal Ministry of Health, received by e-mail, August, 28nd 2016.

⁴⁰ ש.ם.

⁴¹ יובל בוגייסקי, [הגופים המופקדים על הסדרת השימוש בקנאביס למטרות רפואיות במדינות שונות בעולם](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 20 באוקטובר 2013.

⁴² ש.ם.

⁴³ ש.ם.

⁴⁴ ש.ם.

⁴⁵ יובל בוגייסקי, [הגופים המופקדים על הסדרת השימוש בקנאביס למטרות רפואיות במדינות שונות בעולם](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 20 באוקטובר 2013.

בחירת מגדל הקנאביס הרפואי מרשימת המגדלים השונים שהוצגו באתר האינטרנט של משרד הבריאות הקנדי נעשתה על-ידי המטופל באופן עצמאי.⁴⁶

בעקבות פסיקת בית-המשפט הפדרלי של קנדה מיוני 2015, ולפיה המצב הקיים מגביל את הגישה של מטופלים למוצרי קנאביס באופן שאינו עולה בקנה אחד עם מגילת זכויות האדם של המדינה, הודיע משרד הבריאות של קנדה, ב-11 באוגוסט 2016, כי מ-24 באוגוסט 2016 ייכנסו לתוקף תקנות חדשות בתוכנית הגישה לקנאביס רפואי במדינה זו (the new access to cannabis for medical purposes regulations).⁴⁷

כפי שעולה מדף המידע שהפיקה ממשלת קנדה, הגורמים הרפואיים ימשיכו להיות הגורמים המוסמכים ליתן אישור לשימוש בקנאביס רפואי. מטופלים שיש בידיהם מסמך רפואי המאשר להם צריכת קנאביס למטרות רפואיות יוכלו להמשיך ולרכוש קנאביס רפואי מאחד מ-34 מגדלי הקנאביס הרפואי בקנדה, ואלה יישארו הגורם היחיד המורשה **למכור קנאביס רפואי** בקנדה.⁴⁸ על-פי המצוין באתר האינטרנט של משרד הבריאות הקנדי, משלוח של קנאביס מיובש לא יעלה על 150 גרם.⁴⁹ במסגרת שינוי התקנות, שר הבריאות אישר למגדלי קנאביס רפואי מורשים לייצר ולמכור לא רק קנאביס מיובש אלא גם שמן קנאביס, ניצני קנאביס ועלי קנאביס, וכמו כן הותר למטופלים המורשים להחזיק בסוגים שונים של קנאביס רפואי.⁵⁰

אולם עיקר השינוי בתקנות הוא ביטול האיסור לגדל קנאביס לצריכה עצמית ומתן האפשרות למטופלים הזקוקים לקנאביס לצרכים רפואיים לגדל כמות מוגבלת של קנאביס לצריכה עצמית, או למנות מישהו שיגדל את הצמח עבורם. אדם המעוניין לגדל קנאביס רפואי לצריכה עצמית מתבקש להגיש בקשה למשרד הבריאות בקנדה ולהציג מסמכים רפואיים מתאימים המעידים על מצבו. עם קבלת האישור לגידול קנאביס רפואי לצריכה עצמית, הוא רשאי לגדל מספר מוגבל של צמחי קנאביס בהתבסס על נוסחה המביאה בחשבון את המינון היומי שנקבע למטופל על-ידי רופא והיבול הממוצע של הצמח בתנאי הגידול המתאימים לו.⁵¹

כאמור, על-פי האמור באתר האינטרנט של ממשלת קנדה, מגדלי הקנאביס הרפואי, המספקים כיום מוצרים לכ-70,000 אזרחי קנדה, ימשיכו להיות המקור העיקרי של מוצרי קנאביס רפואי בטוחים ואיכותיים. נוסף על תפקידם זה, הם משמשים המקור החוקי היחיד לזרעים או שתילים של קנאביס עבור מי שיש להם אישור לגדל קנאביס רפואי לשימוש אישי.⁵²

---

⁴⁶ Health Canada, Archived – Accessing Marijuana for Medical Purposes – Information Bulletin, archived on September 7th, 2016, retrieved on September 14th, 2016; Health Canada, [Understanding the New Access to Cannabis for Medical Purposes Regulations](#), August 2016, retrieved on September 18th, 2016.

⁴⁷ Health Canada, Fact Sheet: [Access to Cannabis for Medical Purposes Regulations](#), August 2016, accessed on September 14th, 2016.

⁴⁸ Health Canada, Drugs and Health Products, [Procedures for Accessing Cannabis for Medical Purposes from a Licensed Producer](#), updated on September 1st, 2016, retrieved on September 7th, 2016.

⁴⁹ Health Canada, [Frequently Asked Questions](#), updated on August 23rd, 2016, retrieved on September 5th, 2016.

⁵⁰ Health Canada, [Understanding the New Access to Cannabis for Medical Purposes Regulations](#), August 2016, retrieved on September 18th, 2016.

⁵¹ שם.

⁵² Health Canada, [Understanding the New Access to Cannabis for Medical Purposes Regulations](#), August 2016, retrieved on September 18th, 2016.

כלומר, התקנות החדשות שפורסמו באוגוסט 2016 קובעות כי יימשך ההסדר שהחל בשנת 2013 ועיקרו אספקת קנאביס רפואי על-ידי כמה מגדלים מורשים ולא על-ידי חברה אחת, אך האיסור בדבר גידול קנאביס לצריכה עצמית שהחל בשנה זו יבוטל, כך שמטופלים יוכלו לשוב ולגדל קנאביס רפואי לצריכה עצמית על-פי רישיון שיינתן להם על-ידי משרד הבריאות.

לדברי ממשלת קנדה, שינוי זה הוא פתרון מיידי הנדרש כדי לקיים את החלטת בית-המשפט במסגרת לוחות הזמנים שנקבעו על-ידי בית המשפט. עם זאת, לדברי ממשלת קנדה, אין לפרש שינויים אלה כתוכנית ארוכת טווח להסדרת הגישה לקנאביס רפואי, ותוכנית כזאת נבחנת כיום על-ידי הממשלה.⁵³

באשר למחיר הקנאביס הרפואי, מאתר האינטרנט של משרד הבריאות הקנדי עולה כי היצרנים הם הקובעים את מחירו של הקנאביס הרפואי וכי על מנת לברר את המחיר על הלקוח ליצור קשר עם אחד מן היצרנים המורשים, שכן למשרד הבריאות אין מידע בנושא זה.⁵⁴

6. אוסטרליה

החקיקה הנוגעת להסדרת הסמים באוסטרליה היא בסמכותן של המדינות והטריטוריות שבתחומה, אך הממשל הפדרלי מייחס לסוגיה זו חשיבות רבה והוא מתווה את המדיניות בתחום ומהווה מקור למימון מחקרים ופיתוח תוכניות בנושא צריכת סמים.⁵⁵

אוסטרליה עיגנה את מחויבותה לבער את נגע הסמים כנדרש בהוראות האמנה היחידה בדבר סמים נרקוטיים משנת 1961 שהמדינה חתומה עליה, באמצעות חוק הסמים הנרקוטיים משנת 1967 (Narcotics Drugs Act 1967). כיום, יש במדינה אחת ובשני מחוזות באוסטרליה (מדינת דרום אוסטרליה, המחוז הצפוני ומחוז הבירה) חוקים הקובעים כי החזקה לשימוש עצמי של סם הקנאביס היא עבירה מינהלית, שמשמעותה היא אי-הפללה של המחזיקים בו לשימוש עצמי. הסנקציה המינהלית על עבירה זו מוטלת בדרך של מסירת הודעה על תשלום קנס (בדומה להודעה על תשלום קנס בגין עבירת תעבורה), ותשלום הקנס במועד הקבוע בהודעה מזכה את העבריין מכל אשמה. ביתר המדינות והמחוזות, עבירה זו נותרה עבירה פלילית הגוררת סנקציות פליליות, אולם, גם במדינות וטריטוריות אלו נהוגה אי-הפללה למעשה, ולמרות קיומה של הסנקציה הפלילית בחוק, בנסיבות מסוימות העבריין מקבל אזהרה (Caution) או הפניה לתוכניות גמילה (Diversion Programs) בלבד.⁵⁶

בשנים האחרונות נשקל בחלק מהמדינות ומהמחוזות באוסטרליה שינוי של החקיקה בתחומים גידול, ייצור, הפצה, שימוש וסחר בקנביס, על מנת לאפשר צריכה של קנביס למטרות רפואיות. מגמה זו קיבלה תמיכה ברמה הפדרלית: בשלהי חודש פברואר 2016 תיקנה הממשלה את חוק הסמים הנרקוטיים באופן המאפשר הקמת תשתית חוקית לגידול קנאביס למטרות רפואיות ומחקריות באוסטרליה, בהתאם לאמנה היחידה בדבר סמים נרקוטיים שאוסטרליה חתומה עליה, כאמור, והוא עתיד להיכנס לתוקף ב-30

⁵³ Health Canada, [Background](#), Updated on August 11th, retrieved on September 2016.

⁵⁴ ש.ם.

⁵⁵ עו"ד יעל טייב, [לגליזציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה](#), הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, עדכון: עו"ד ירון אונגר, 29 במרס 2016.

⁵⁶ ש.ם.

באוקטובר 2016.⁵⁷ חקיקתו של החוק האמור סימנה את תחילת ההסדרה של ייצור ואספקה של קנאביס רפואי במדינה, אולם לשם השלמתו נדרשות גם המדינות והטריטוריות לקדם תהליכי חקיקה שיסדירו את ההתנהלות בסוגיות הייצור, האספקה, המרשם וההנפקה של מוצרי קנאביס למטופלים.⁵⁸

הממשלה האוסטרלית מסייגת ומבהירה בדברי ההסבר לתיקון האמור כי אין משמעותו לגליזציה של גידול הקנאביס או של השימוש בו מחוץ להתוויות רפואיות, וכמו כן כי הדרישות המחמירות לעניין בטיחות ואיכות הקיימות בתחום התרופות יינקטו גם בתחום מוצרי הקנאביס.⁵⁹

נקבע כי עד לכניסת החוק לתוקף, באוקטובר השנה, תוקם מערכת רגולטורית שתאפשר בין היתר טיפול בבקשות לקבלת רישיונות לגידול, להפקה ולייצור של מוצרי קנאביס רפואי.⁶⁰ כדי לפקח על הגידול, הייצור, הייבוא והייצוא של קנאביס רפואי באוסטרליה הוקם במחלקת הבריאות של ממשלת אוסטרליה המשרד לפיקוח על סמים (Office of Drug Control). משרד זה יהיה אחראי, בין היתר, לצד התפעולי של תעשיית הקנאביס הרפואי, לרבות על על מתן רישיונות לגידול ולייצור של קנאביס רפואי וקנאביס לצורכי מחקר. באתר האינטרנט של משרד הפיקוח על סמים מצוין כי אומנם מספר רישיונות מגדלי הקנאביס לא יוגבל, אך הכמות הכוללת של הקנאביס הרפואי המיוצרת במדינה לא תעלה על היקף הביקוש המקומי, שכן על-פי האמנה היחידה האמורה לעיל, יש חובה למנוע צבירת קנאביס בהיקף העולה על הצרכים המקומיים.⁶¹

מינהל המוצרים הטיפולי (Therapeutic Goods Administration – TGA) הוא שיפעל להסדרת הסוגים והצורות של קנאביס רפואי שיאושרו וכן להפקה, רישום ואספקה של מוצרי קנאביס – בדומה לאופן שבו הוא מפקח על כל המוצרים הטיפוליים באוסטרליה.⁶² נראה שעד היום טרם נקבעו קבוצות החולים הזכאיות לקבל טיפול בקנאביס רפואי, ובאתר האינטרנט של המשרד לפיקוח על סמים מצוין כי המדינות והטריטוריות, בשיתוף עם ה-TGA, יקבעו לאילו קבוצות מטופלים תהיה גישה למוצרי קנאביס רפואי ואילו מוצרי קנאביס רפואי יונפקו להן.⁶³ ככלל, נקבע כי גורם רפואי הוא שיורשה לתת למטופל

---

⁵⁷ Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Medical Cannabis](#), retrieved on September 21st, 2016;

עו"ד יעל טייב, לגליזציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה, הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, עדכון: עו"ד ירון אונגר, 29 במרס 2016.

⁵⁸ Australian Government, Department of Health, [Narcotic Drug Amendment Bill 2016 – Public Information Paper](#), February 10th, 2016, retrieved on September 15th, 2016.

⁵⁹ [Australian Government Narcotic Drug Amendment Bill 2016 Background on Cannabis and its medicinal use](#), February 10th, 2016, retrieved on August 15th, 2016; Australian Government Narcotic Drug Amendment Bill 2016, [Frequently Asked Questions](#), February 10th, 2016, retrieved on August 15th, 2016.

⁶⁰ Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Medical Cannabis](#), accessed on September 8th, 2016.

⁶¹ Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Cultivators](#), updated on August 30th, 2016, accessed on September 8th, 2016.

⁶² Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Welcome to the new Office of Drug Control website](#), updated on July 4th, 2016, retrieved on September 8th, 2016.

⁶³ Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Patient Access](#), updated on August 30th, 2016, accessed on September 6th, 2016.

מרשם לשימוש בקנאביס רפואי, והמלצתו תינתן במצבים שבהם יש עדויות מחקריות מבוססות התומכות בטיפול מסוג זה.⁶⁴

באוסטרליה מניחים כי כבר בשנת 2017 תהיה אספקה של מוצרי קנאביס רפואי מגידול מקומי, אך הדבר תלוי ביישום הרפורמות הנדרשות ברמת הממשלה, המדינות והטריטוריות.⁶⁵

באשר לנושא הייצוא והייבוא – מדברי ההסבר לחוק עולה כי ככלל, לפחות בשלב ההתחלתי, הקנאביס בייצור המקומי יועד לשוק האוסטרלי בלבד ולא ייוצא למדינות אחרות.⁶⁶ עם זאת, באתר האינטרנט של המשרד לפיקוח על סמים מצוין כי למרות האיסור לייצא קנאביס רפואי (חומרי צמח, מיצויים והכנות), במקרים שבהם המוצר המיועד לייצוא רשום אצל הרשם האוסטרלי של ה-TGA ויש בידי המייצא רישון והיתר לייצא חומרים נרקוטיים שניתן על-ידי המשרד לפיקוח על סמים – ייתכן שאפשר יהיה לקבל אישור לייצא קנאביס.⁶⁷ באשר לייבוא של קנאביס רפואי, על-פי האמור באתר האינטרנט של המשרד לפיקוח על סמים, בקשה לייבא מוצר קנאביס תאושר אם היא עומדת בתנאים שיקבעו על-ידי הרשויות.⁶⁸ נציין כי לא נמצא מידע על הדרכים לקביעת מחיר הקנאביס ועל האופן שבו תתאפשר למטופלים גישה אל מוצרים אלה.

7. מדינת וושינגטון בארצות-הברית⁶⁹

בסעיף זה נציג בקצרה את השינוי שהתרחש לאחרונה במדינת וושינגטון בארצות-הברית בנוגע לכמות המריחואנה הרפואית שמטופל רשאי לרכוש או לגדל לצריכה עצמית.

חוק החומרים המפוקחים (Uniform Controlled Substance Act) במדינת וושינגטון סיווג את סם המריחואנה בקטגוריה 1, כלומר עם הסמים שלהם פוטנציאל הסיכון הגבוה ביותר (כגון הרואין). החזקה של מריחואנה ושימוש בה, שלא לצרכים רפואיים, גם בכמויות קטנות, היו עד לאחרונה עבירות פליליות הכרוכות בסנקציות פליליות, ובהן מאסר. בנובמבר 2012 תוקן החוק (Initiative 502), ולאחר השינוי החזקת כמויות קטנות של מריחואנה אינה מהווה עבירה לפי חוקי מדינת וושינגטון וכל אדם מעל גיל 21 רשאי להחזיק לשימוש עצמי עד אונקיה אחת (28.35 גרם) של מריחואנה, עד 16 אונקיות (453.59 גרם)

⁶⁴ Australian Government, Department of Health, Office of Drug Control, [Q&A](#), updated on September 2016, accessed on September 14th, 2016.

⁶⁵ [Australian Government Narcotic Drug Amendment Bill 2016 – Frequently Asked Questions](#), February 10th, 2016, retrieved on September 4th, 2016.

⁶⁶ [Australian Government Narcotic Drug Amendment Bill 2016 – Background on Cannabis and Its Medicinal Use](#), February 10th, 2016, retrieved on August 15th, 2016; Australian Government Narcotic Drug Amendment Bill 2016, [Frequently Asked Questions](#), February 10th, 2016, retrieved on August 15th, 2016.

⁶⁷ Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Manufacturers](#), updated on August 29th, 2016, accessed on September 7th, 2016.

⁶⁸ Australian Government, Department of Health, The Office of Drug Control, [Export and Import](#), updated on August 30th, 2016, retrieved on September 5th, 2016.

⁶⁹ המילה "מריחואנה" היא המילה המשמשת בכלל פרסומי הגופים הרשמיים בארה"ב הנסקרים בפרק זה. עם זאת, לצדה משמשת גם המילה "קנאביס", בעיקר בהתייחסות לחקיקה ושמות הגופים הרשמיים.

של מוצרים מוצקים הכוללים מריחואנה, ועד 72 אונקיות (2041.166 גרם) של נוזל הכולל מריחואנה.⁷⁰ עם זאת, נדגיש, כי החוק האמור אינו מתיר גידול מריחואנה לצריכה עצמית ולצורכי פנאי.⁷¹

נוסף על כך, בתיקון לחוק נקבע כי החזקה, מסירה, הפצה ומכירה חוקית של מריחואנה ייעשו על-ידי יצרנים, מעבדים או חנויות שקיבלו רישיון חוקי לכך, בהתאם לתוכנית רגולטורית שתקבע ועדת הפיקוח על משקאות חריפים (State Liquor Control Board).⁷²

באשר לשימוש במריחואנה לצרכים רפואיים, נציין כי גידול והחזקה לשימוש עצמי של מריחואנה לצרכים רפואיים הותרו במדינת וושינגטון כבר בשנת 1998, ועל-פי חוק הקנאביס הרפואי של מדינת וושינגטון,⁷³ חולה הסובל ממחלה המנויה בחוק (או מכל מצב רפואי אחר באישור המועצה לבריאות של המדינה) ואשר קיבל אישור לכך מרופא, רשאי לגדל ולהחזיק קנאביס לצריכה עצמית בכמות המספיקה ל-60 ימים לכל היותר.⁷⁴ החוק מסמיך את המדינה לקבוע מהי כמות המספקת ל-60 יום, ובשנת 2008 נקבע כי מטופל רשאי לגדל עד 15 צמחי מריחואנה ולהחזיק כמות של עד 24 אונקיות (846.72 גרם) של מריחואנה לשימוש עצמי.⁷⁵

ביולי 2016 נכנס לתוקף חוק ההגנה על מטופלים בקנאביס (Cannabis Patient Protection Law), הקובע כי ועדת הפיקוח על משקאות חריפים וקנאביס (Liquor and Cannabis Board)⁷⁶ היא המופקדת על הסדרת המריחואנה הרפואית במדינה.⁷⁷ אחד השינויים העיקריים שהתרחשו בעקבות החקיקה האמורה הוא שמיולי 2016 הקביעה כי מטופל במריחואנה רפואית רשאי לגדל עד 15 צמחי מריחואנה ולהחזיק עד 24 אונקיות מריחואנה רפואית אינה בתוקף, וכמויות המריחואנה הרפואית לשימוש עצמי שאפשר לרכוש או לגדל תלויות בשאלה אם המטופל (או מי שמונה על-ידיו לשם כך)⁷⁸ בחר להירשם במאגר הנתונים של מחלקת הבריאות של מדינת וושינגטון, אם לאו. במסגרת החוק, הוקם ביולי 2016 מאגר למריחואנה רפואית (Medical Marijuana Database) המנוהל על-ידי מחלקת הבריאות של מדינת

---

⁷⁰ עו"ד יעל טייב, גליוציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה, הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, עדכון: עו"ד ירון אונגר, 29 במרס 2016.

⁷¹ Washington State Liquor and Cannabis Board, [FAQs on I-502](#), retrieved on September 21st, 2016.

⁷² שם.

⁷³ Medical Cannabis State Law – chapter 69.51A RCW;

עו"ד יעל טייב, "גליוציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה", הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, עדכון: עו"ד ירון אונגר, 29 במרס 2016.

⁷⁴ עו"ד יעל טייב, גליוציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה, הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, עדכון: עו"ד ירון אונגר, 29 במרס 2016.

⁷⁵ Wash. Rev. Code §§ 69.51A – 69.51A.901 (2007)

בתוך: עו"ד יעל טייב, גליוציה ודה-קרימינליזציה של סם הקנאביס ותוצריו – סקירה משווה, הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי, הכנסת, עדכון: עו"ד ירון אונגר, 29 במרס 2016.

⁷⁶ מועצה זו שינתה את שמה ממועצת הפיקוח על משקאות חריפים למועצת הפיקוח על משקאות חריפים וקנאביס.

⁷⁷ Washington State Department of Health, [Medical Marijuana](#), accessed on September 15th, 2016; Washington State Liquor and Cannabis Board, [CPA Impact on LCB](#), accessed on September 15th, 2016.

⁷⁸ Designated provider הוא ספק ממונה הוא גורם שהמטופל במריחואנה רפואית מאשר לו לרכוש בשמו את מוצר המריחואנה הרפואית או לגדל עבורו את המריחואנה.

Washington State Department of Health, [Medical Marijuana Program](#), [A Patient's Guide to Medical Marijuana Cooperatives](#), June 2016, accessed on September 8th, 2016.

ושינגטון ובו נתוניהם של בעלי האישור לשימוש במריחואנה רפואית. הרישום למאגר זה הוא וולונטרי, אלא אם כן מדובר במטופל שגילו פחות מ-21.⁷⁹

בטבלה להלן מפורטות כמויות המריחואנה לצרכים רפואיים שיכולים לרכוש ולגדל מטופלים הרשומים במאגר (ואלו שמונו על-ידי המטופלים לשם כך) ומטופלים שאינם רשומים בו. המטופלים בוחרים את המוצרים שהם מבקשים לצרוך מתוך האפשרויות הללו:⁸⁰

מטופל שאינו רשום במאגר	מטופל רשום במאגר
עד אונקיה אחת של מריחואנה (28.35 גרם)	עד שלוש אונקיות מריחואנה לשימוש עצמי (85.05 גרם)
עד 16 אונקיות (453.6 גרם) של מוצרים מוצקים הכוללים מריחואנה	עד 48 אונקיות (1360.8 גרם) של מוצרים מוצקים הכוללים מריחואנה
עד 72 אונקיות (2041.2 גרם) נוזל הכולל מריחואנה	עד 216 אונקיות (6123.6 גרם) של נוזל הכולל מריחואנה או 21 גרם של תרכיז מריחואנה.
גידול בבית של עד ארבעה צמחי קנאביס לצריכה עצמית והחזקה על עד 6 אונקיות קנאביס שמקורו בצמחים אלה (170.1 גרם)	גידול בבית של עד שישה צמחי מריחואנה לצרכים רפואיים והחזקה של עד לשמונה אונקיות (226.8 גרם) מריחואנה לשימוש עצמי שמקורו בצמחים אלה

נציין שאם הגורם הרפואי המטפל בחולה קובע כי המינון הדרוש גבוה יותר משפורט לעיל, מטופל הרשום במאגר יכול לקבל אישור לגדל עד 15 צמחי מריחואנה לשימוש רפואי ולהחזיק עד 16 אונקיות (453.6 גרם) של מריחואנה המופקת מן הצמחים שאותם הוא מגדל.⁸¹ לעומת זאת, מטופל שאינו רשום במאגר לא יוכל לגדל כמות מריחואנה רבה יותר מן האמור בטבלה לעיל אף אם האישור הרפואי שבידו מצביע על צורך במינון גבוה יותר של מריחואנה רפואית.⁸²

על-פי החקיקה החדשה, ההצטרפות למאגר האמור אף מאפשרת לקבוצה של עד ארבעה מטופלים במריחואנה רפואית, או אדם שמונה לכך מטעמים, שהם בני 21 ומעלה, להתאגד כדי לגדל בביתם מריחואנה רפואית לצריכה עצמית, בכפוף לתנאים שנקבעו. על-פי האמור באתר האינטרנט של מחלקת הבריאות של מדינת וושינגטון, מספר צמחי המריחואנה שקבוצה זו רשאית לגדל לא יעלה על 60 שתילים; קואופרטיב חדש שרק נוסד לשם כך יידרש לרכוש את שתילי המריחואנה הראשונים מיצרן מורשה. נציין כי אחד התנאים לגידול מריחואנה בקבוצה שיתופית הוא שעל המטופלים לגדל את המריחואנה אך ורק לצריכתם העצמית והם אינם מורשים למכור או למסור את התוצרים לגורמים שאינם חברים בקבוצה.⁸³

על-פי עלון הסברה של מחלקת הבריאות, המאגר שהוקם במסגרת החקיקה החדשה הוא מערכת נתונים מאובטחת, והגישה למידע המופיע בו מוגבלת לגורמים אלו: גורמים רפואיים המאשרים שימוש במריחואנה; יועצי מריחואנה רפואית מוסמכים⁸⁴ בחנויות המורשות למסחר במריחואנה רפואית; ספק

⁷⁹ Washington State Department of Health, [Authorization Database](#), accessed on September 21st, 2016.

⁸⁰ Washington State Department of Health, [Medical Marijuana](#), accessed on September 21st, 2016.

⁸¹ Washington State Department of Health, [Medical Marijuana](#), accessed on September 21st, 2016.

⁸² Washington State Department of Health, [Medical Marijuana](#), accessed on September 21st, 2016.

⁸³ Washington State Department of Health, [Medical Marijuana Program, A Patient's Guide to Medical Marijuana Cooperatives](#), June 2016, accessed on September 8th, 2016.

⁸⁴ מדינת וושינגטון קובעת כי על כל חנות שיש לה אישור רפואי למכור מוצרי קנאביס רפואי יכולה להעסיק יועץ מוסמך לשימוש בקנאביס רפואי שאינו גורם רפואי. בין סמכויותיו: יצירת כרטיס זיהוי של המטופל בקנאביס רפואי במסד הנתונים; סיוע

המריחואנה הרפואית; מנהל המאגר; מחלקת הבריאות של מדינת וושינגטון; מחלקת המס של מדינת וושינגטון; ועדת הפיקוח על משקאות חריפים וקנאביס; גורמי אכיפת החוק; עובדי החנויות למסחר במריחואנה והמטופלים עצמם.⁸⁵

נציין כי אין בידנו מידע על מחירי המריחואנה הרפואית במדינת וושינגטון או על הסדרים של ייבוא או ייצוא של קנאביס רפואי.

8. סיכום

במסמך זה סקרנו בקצרה כמה היבטים של המתווים להסדרת השימוש בקנאביס רפואי בהולנד, בגרמניה, בקנדה, באוסטרליה ובמדינת וושינגטון בארצות-הברית. נדגיש כי חלק מהמדינות אימצו חקיקה בנושא לגליזציה של השימוש בקנאביס למטרות פנאי, אחרות נוקטות אי-הפללה במקרים אלו ואחרות אוסרות שימוש בקנאביס שלא לצרכים רפואיים. נוסף על כך, בכל המדינות הנסקרות למעט הולנד חלו בתקופה האחרונה שינויים במודל ההסדרה של קנאביס לצרכים רפואיים או יש ניסיונות לקדם שינויים במודל הקיים, ובקנדה אף חל בחודשים האחרונים שינוי שלישי בחקיקה, שבהיבטים מסוימים מטרותו היא להחזיר את המצב לקדמותו.

להלן כמה מהממצאים העיקריים שהוצגו במסמך:

השימוש בקנאביס רפואי במדינות אלה מותנה בהצגת אישורים: **בהולנד** ניתן לרכוש קנאביס בהצגת מרשם רופא; **בקנדה** נדרש מסמך רפואי ובו המלצה לשימוש בקנאביס רפואי וכן אישור ממשרד הבריאות המאשר למטופל לגדל קנאביס רפואי לצריכה עצמית; **בגרמניה** נדרש רישיון לשימוש בקנאביס המוענק על-ידי רשויות המדינה. **באוסטרליה**, הנמצאת בעיצומו של תהליך גיבוש תנאי ההסדרה של תחום הקנאביס הרפואי ייקבע ככל הנראה כי רכישת קנאביס רפואי תותנה בהצגת מרשם רופא.

בין המדינות שנסקרו, כיום מגדלים **קנאביס רפואי** בשטחי **הולנד**, **גרמניה** ו**קנדה**. **באוסטרליה** נחקק לאחרונה חוק שמטרותו להתיר גידול קנאביס רפואי בשטח המדינה ובימים אלה נדונה **בגרמניה** הצעת חוק שגם מטרתה להתיר לחברות בגרמניה לגדל קנאביס רפואי. **יש הבדלים בין מדינות אלו בנוגע למספר מגדלי הקנאביס הרפואי המורשים**: בעוד **בהולנד** רק חברה אחת מורשית לגדל קנאביס רפואי, **בקנדה**, שבעבר פעלה גם בה חברה אחת בלבד, יש כיום 34 מגדלים ויצרנים מורשים של קנאביס, ו**באוסטרליה**, אף שמתווה ההסדרה בתחום הקנאביס הרפואי טרם הושלם, נראה כי מספר המגדלים לא יוגבל ויהיה תלוי בביקוש.

יש הבדלים בין המדינות גם באופן אספקת מוצרי הקנאביס הרפואי למטופלים. **הולנד** ו**גרמניה** מאפשרות כיום רכישת מוצרי קנאביס רפואי בבתי-המרקחת; **קנדה** מאפשרת לרכוש את הקנאביס הרפואי ישירות מהמגדלים, ובתנאים מסוימים – גם לגדל קנאביס רפואי לצריכה עצמית בבית המטופל; **במדינת וושינגטון** המטופלים יכולים לרכוש קנאביס רפואי בחנויות מורשות המיועדות לכך, לגדל קנאביס

למטופל בבחירת המוצרים; ייעוץ באשר לאחסון המוצרים; הדרכה באשר לשימוש במוצרים; מתן תשובות על שאלות בנוגע לחוק הנוגע לשימוש בקנאביס רפואי. הפעולות האסורות על יועץ זה הן מתן עצה רפואית; מתן אבחון; שינוי מינון; פתיחה של אריזות קנאביס והדגמה אודות אופן השימוש בו.

Washington State Department of Health, [A Patient's guide to the New Certified Medical Marijuana Consultant](#), June 2016, retrieved on September 18th, 2016.

⁸⁵ שם.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

רפואי לשימוש אישי בכמות מוגבלת בביתם או להתאגד בקבוצות של עד ארבעה מטופלים לשם גידול קנאביס רפואי לצריכה עצמית.

יש לציין כי **קנדה** התיירה עד לשנת 2013 גידול של קנאביס רפואי לצריכה עצמית; בשנה זו היא אסרה אותו, אך חזרה בה מאיסור זה, ומיולי 2016 מותר במדינה גידול עצמי של קנאביס, בתנאים שפורטו במסמך. מדינת **וויינגטון**, המתירה אף היא גידול קנאביס לצריכה עצמית, ערכה בשנת 2016 שינוי, ועל-פיו כמות הקנאביס שמטופל רשאי להחזיק או לגדל לצריכה עצמית תלויה בנכונותו להירשם במאגר הנתונים על בעלי אישור לקנאביס רפואי, שמנהלת מחלקת הבריאות של וויינגטון: מטופל שבחר להירשם במאגר יוכל לגדל ולהחזיק כמות גדולה יותר של קנאביס ממטופל שאיננו רשום במאגר.

מסקירת המדינות עולה עוד כי גם בסוגיית **הייצוא** של קנאביס הרפואי יש גישות שונות: למשל, בעוד **הולנד** מייצאת כיום קנאביס רפואי למדינות שונות באירופה, על-פי שינוי החקיקה באוסטרליה, לכל הפחות בשלב הראשון גידול הקנאביס הרפואי במדינה יופנה לשוק המקומי בלבד.

באשר ל**מחיר הקנאביס הרפואי**, כפי שהוצג במסמך, מהמידע המועט בנושא זה עולה כי **בהולנד** ישלם המטופל 6.2 אירו עבור גרם קנאביס, ואילו **בגרמניה** הוא ישלם בין 15 ל-20 אירו לגרם. נזכיר בהקשר זה, כי הולנד מגדלת קנאביס רפואי בשטחה בעוד גרמניה מייבאת את הקנאביס הרפואי מהולנד.

לסיכום, יש להדגיש כי בהסדרת תחום הקנאביס הרפואי במדינות השונות מתרחש תהליך של שינוי מתמיד וכי מסמך זה אינו עוסק במכלול היבטי ההסדרה ובכלל השינויים שהוכנסו בתחום בכל אחת מהמדינות הנסקרות. נוסף על כך, חשוב לציין כי אין בידנו מידע באשר לאופן יישום הסדרים אלה בפועל וכן באשר להשלכותיהם על נגישות הקנאביס הרפואי למטופלים במדינה או על היבטים אחרים.

כתיבה: פלורה קוך דבידוביץ'

אישור: שלי לוי, ראשת צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

